

Sygn. akt *XVII AmE 93/21*

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 marca 2022 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
w składzie:

Przewodniczący –	<i>SSO Maciej Kruszyński</i>
------------------	------------------------------

po rozpoznaniu 10 marca 2022 r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z odwołania *(...) sp. z o.o. w W.*

przeciwko **Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki**

o wymierzenie kary pieniężnej

na skutek odwołania *(...) sp. z o.o. w W.* od punktu 2 decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z 9 marca 2021 roku, numer DEK. (...) (...) (...): (...)

1. oddała odwołanie;
2. zasądza od *(...) sp. z o.o. w W. na rzecz* Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 720 zł (siedemset dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

SSO Maciej Kruszyński

Sygn. akt *XVII AmE 93/21*

Uzasadnienie wyroku z 10 marca 2022 r.

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki decyzją z 9 marca 2021 r. Nr DEK. (...) (...) (...): (...), na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 1a (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.), art. 56 ust. 2 (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.), art. 56 ust. 2a (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.) w związku z art. 9a ust. 1 (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.), art. 9a ust. 2 pkt 2 (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.) oraz art. 56 ust. 3 i ust. 6 oraz art. 30 ust. 1 ustawy - Prawo energetyczne (Dz. U. 2020 r. poz. 833, ze zm.), a także w związku z art. 100 ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r. o promowaniu energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji (Dz. U. z 2020 r. poz. 250, ze zm.) oraz w związku z art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 256, ze zm.), po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej przedsiębiorcy: (...) Sp. z o.o. (poprzednio: (...) Sp. z o.o.), z siedzibą w W., posiadającemu numer identyfikacji podatkowej (NIP): (...), orzekł, że:

- 1) przedsiębiorca: (...) Sp. z o.o. (poprzednio: (...) Sp. z o.o.), z siedzibą w W., nie wywiązał się za okres od dnia 4 kwietnia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r., z określonego w art. 9a ust. 1 ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.), obowiązku uzyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki świadectwa pochodzenia z kogeneracji, o którym mowa w art. 9l ust. 1, wydanego dla energii

elektrycznej wytworzonej w jednostkach kogeneracji znajdujących się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub uiszczenia opłaty zastępczej, w terminie określonym w ust. 15, obliczonej w sposób określony w ust. 10,

2) za zachowanie opisane w punkcie pierwszym wymierzył Przedsiębiorcy karę pieniężną w kwocie 1 062 135,92 zł.

Powód wniósł odwołanie od powyższej decyzji. Zaskarżonej decyzji zarzucił naruszenie:

1. art. 9a ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 9a ust. 15 Ustawy, poprzez ich niewłaściwą wykładnię polegającą na uznaniu, że uchybienie przez przedsiębiorcę terminu ustalonego dla uiszczenia opłaty zastępczej wyliczonej zgodnie z art. 9a ust. 10 Ustawy:

- skutkuje przyjęciem nie zrealizowania przez przedsiębiorcę obowiązku wskazanego w art. 9 ust. 1 pkt 2 Ustawy w rozumieniu art. 56 ust. 6a Ustawy,
- uniemożliwia zastosowanie przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki („Prezes URE”) instytucji odstąpienia od wymierzania administracyjnej kary pieniężnej,

2. przepisu art. 56 ust. 6a Ustawy poprzez jego niewłaściwą wykładnię polegającą na przyjęciu, iż odstąpienie przez Prezesa URE od wymierzenia administracyjnej kary pieniężnej nie stanowi zrealizowania obowiązku przez przedsiębiorcę w rozumieniu tego przepisu polegającego na uiszczeniu opłaty zastępczej, o której mowa w art. 9a ust. 1 pkt 2 Ustawy wyliczonej zgodnie z art. 9a ust. 10 Ustawy po terminie, o którym mowa w art. 9a ust. 15 Ustawy i uniemożliwia odstąpienie od wymierzenia administracyjnej kary pieniężnej,

3. art. 2 i 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej poprzez wydanie rozstrzygnięcia z naruszeniem zasady proporcjonalności nakazującej miarkowanie działań organów władzy publicznej oraz doprowadzenie do naruszenia uzasadnionego oczekiwania Strony polegającego na odstąpieniu od wymierzenia administracyjnej kary pieniężnej w sytuacji, gdy interes publiczny nie sprzeciwiał się odstąpieniu od wymierzenia tej kary,

4. art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w zw. z art. 7 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - kodeks postępowania administracyjnego (t.jedn. Dz.U. z 2020 r., poz. 256 ze zm.) („k.p.a.”) poprzez załatwienie sprawy niezgodnie z żądaniem Strony w sytuacji, gdy konkretnie wykazany interes społeczny, w szczególności dotyczący ochrony środowiska, czy transformacji energetyki, nie stał na przeszkodzie uwzględnienia żądania Strony, a uwzględnienie tego żądania nie przekraczało możliwości Prezesa URE wynikających z przyznanych mu uprawnień i środków,

5. naruszenie przepisów art. 7, art. 77 § 1 oraz art. 107 § 3 k.p.a., poprzez zaniechanie przeprowadzenia wyczerpujących i prawidłowych ustaleń faktycznych w zakresie okoliczności dotyczących podstawy orzekania w granicach uznania administracyjnego, w szczególności w zakresie stopnia społecznej szkodliwości czynu Odwołującego oraz zaniechanie wyczerpującego przedstawienia motywów odmowy odstąpienia od wymierzenia administracyjnej kary pieniężnej w uzasadnieniu wydanej Decyzji.

Powód wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji w części, tj. w zakresie pkt 2) oraz orzeczenie w tym zakresie w ten sposób, że:

„2) na podstawie art. 56 ust. 6a ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.) odstępuje od wymierzenia przedsiębiorcy (...) sp. z o. o. (poprzednio (...) sp. z o. o.) z siedzibą w W. kary pieniężnej” lub uchylenie zaskarżonej decyzji. Powód wniósł również o zasądzenie od Prezesa URE na rzecz Powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego wedle norm przepisanych.

W odpowiedzi na odwołanie Pozwany Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wniósł o oddalenie odwołania i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

W oparciu o art. 28 ust. 2 ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2016 r.), Prezes Urzędu Regulacji Energetyki zwrócił się do przedsiębiorcy: (...) Sp. z o.o. (obecnie: (...) Sp. z o.o.), z siedzibą w W. o udzielenie informacji dotyczących dokonanej w okresie od 1 stycznia 2015 r. do 31 grudnia 2015 r. sprzedaży energii elektrycznej.

Dowód: Pismo Prezesa URE z 31 maja 2017 r., k. 1 akt adm.

Z przedstawionych przez Spółkę informacji wynikało, że Przedsiębiorca sprzedał w roku 2015 do odbiorców końcowych 751 565,322 MWh energii elektrycznej, w tym w okresie od dnia 4 kwietnia 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku 553 110,456 MWh.

Dowód: Pismo Spółki z 4 sierpnia 2017 r., k. 27 akt adm.

W oparciu o materiał dowodowy zgromadzony w sprawie, Prezes URE uznał, że Przedsiębiorca nie zrealizował za okres od dnia 4 kwietnia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. obowiązku, o którym mowa w art. 9a ust. 1 ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.). W związku z tym, wszczął z urzędu postępowanie administracyjne w sprawie wymierzenia (...) sp. z o.o. (poprzednio: (...) Sp. z o.o.) kary pieniężnej, w związku z ujawnieniem możliwości nieprzestrzegania w okresie od dnia 4 kwietnia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r., określonego w art. 9a ust. 1 ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.) obowiązku uzyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki świadectwa pochodzenia z kogeneracji, o którym mowa w art. 9l ust. 1, wydanego dla energii elektrycznej wytworzonej w jednostkach kogeneracji znajdujących się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub uiszczenia opłaty zastępczej, w terminie określonym ust. 15, obliczonej w sposób określony w ust 10. Jednocześnie, Prezes URE wezwał Przedsiębiorcę do przedstawienia wszelkich dokumentów pozwalających na ustalenie jego sytuacji finansowej oraz oświadczenia Przedsiębiorcy o wysokości przychodu osiągniętego w 2019 r. z działalności koncesjonowanej.

Dowód: Zawiadomienie o wszczęciu postępowania z 12 lutego 2020 r., k. 46 akt adm.

Przedsiębiorca zajął stanowisko w sprawie. Wyjaśnił, że (po dniu 30 czerwca 2016 r.), w wyniku wewnętrznej kontroli przeprowadzonej w Spółce ustalono, że ilość energii elektrycznej przyjęta jako podstawa dla dokonania obliczeń w celu realizacji obowiązku, o którym mowa w art. 9a ust. 1 ustawy - Prawo energetyczne za okres od dnia 4 kwietnia 2015 r., do dnia 31 grudnia 2015 r. była błędna i wynikała z niezakwalifikowania do wyliczeń wolumenu energii elektrycznej sprzedanej do odbiorców przemysłowych, którzy złożyli oświadczenia zgodnie z art. 188 ust. 4 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. - o odnawialnych źródłach energii, tj. ilości 87 530,070 MWh. Przedsiębiorca wyjaśnił, iż niezwłocznie dokonał wyliczenia prawidłowej wysokości opłaty zastępczej i uzupełnił ją dnia 22 sierpnia 2016 r. w wysokości 817 027,68 zł wraz z odsetkami, na rachunek bankowy Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Przedsiębiorca wniósł o odstąpienie od wymierzenia kary.

Dowód: Pismo Przedsiębiorcy z 9 marca 2020 r., k. 49 akt adm.

Prezes URE zawiadomił Przedsiębiorcę o zakończeniu prowadzonego postępowania i przysługującym mu prawie do zapoznania się z materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie.

Dowód: Zawiadomienie z 1 września 2020 r., k. 87 akt adm.

Przedsiębiorca złożył bilans oraz rachunek zysków i strat (...) Sp. z o.o. za rok 2019; oświadczenie Zarządu (...) Sp. z o.o. o przychodzie z działalności koncesjonowanej polegającej na obrocie energią elektryczną osiągniętym w roku 2019. Jednocześnie Przedsiębiorca oświadczył, iż podtrzymuje w całości stanowisko przedstawione w sprawie.

Dowód: Pismo Przedsiębiorcy z 15 września 2020 r., k. 89 akt adm.

Celem ustalenia sytuacji finansowej Przedsiębiorcy Prezes URE zwrócił się o przekazanie bilansu oraz rachunku zysków i strat (lub sprawozdania finansowego) oraz oświadczenia o wysokości przychodu osiągniętego przez Przedsiębiorcę w 2020 r. Przedsiębiorca pismem z dnia 3 lutego 2021 r. przekazał ww. dokumenty finansowe.

Dowód: Pismo Prezesa URE z 14 stycznia 2021 r., k. 95 akt adm.

Pismo Spółki z 3 lutego 2021 r., k. 97 akt adm.

Przedsiębiorca oświadczył, iż w 2020 r. osiągnął przychód z działalności koncesjonowanej polegającej na obrocie energią elektryczną w wysokości (...) zł.

Dowód: Oświadczenie z 3 lutego 2021 r., k. 98 akt adm.

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o dowody z dokumentów zgromadzonych w postępowaniu administracyjnym i sądowym oraz fakty powszechnie znane, które nie były przez żadną ze stron niniejszego postępowania kwestionowane.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 9a ust. 1 ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.) odbiorca przemysłowy, przedsiębiorstwo energetyczne, odbiorca końcowy oraz towarowy dom maklerski lub dom maklerski, o których mowa w ust. 2, są obowiązani uzyskać i przedstawić do umorzenia Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki świadectwo pochodzenia z kogeneracji, o którym mowa w art. 9l ust. 1, wydane dla energii elektrycznej wytworzonej w jednostkach kogeneracji znajdujących się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub uiścić opłatę zastępczą, w terminie określonym w ust. 15, obliczoną w sposób określony w ust. 10. W myśl art. 9a ust. 15 tej ustawy (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.) - opłata zastępcza, o której mowa w ust. 1 pkt 2, stanowi przychód Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i jest uiszczana na rachunek bankowy tego funduszu do dnia 30 czerwca każdego roku, za poprzedni rok kalendarzowy.

W myśl art. 100 ust. 2 ustawy o promowaniu energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji do wykonania i rozliczenia obowiązku, o którym mowa w art. 9a ust. 1 ustawy - Prawo energetyczne, w brzmieniu dotychczasowym, za okres przed dniem wejścia w życie ustawy (tj. przed dniem 25 stycznia 2019 r.), oraz w zakresie kar pieniężnych za nieprzestrzeżenie tego obowiązku w tym okresie, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Stosownie do art. 9a ust. 2 pkt 2 ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.) obowiązek, o którym mowa w ust. 1 wykonuje przedsiębiorstwo energetyczne wykonujące działalność gospodarczą w zakresie wytwarzania energii elektrycznej lub obrotu tą energią i sprzedające tą energię odbiorcom końcowym niebędących odbiorcami przemysłowymi, o których mowa w art. 9a ust. 2 pkt 1 ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.).

Przepis art. 9a ust 11 ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.) określił dla roku 2015 r. (a więc i dla okresu od dnia 4 kwietnia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r.) zakres obowiązku uzyskania i przedstawienia do umorzenia świadectwa pochodzenia z kogeneracji lub uiszczenia opłaty zastępczej na poziomie:

- a) 4,9 % dla jednostki kogeneracji, o której mowa w art. 9l ust. 1 pkt 1 ustawy – Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.)
- b) 1,3 % dla jednostki kogeneracji, o której mowa w art. 9l ust. 1 pkt 1a ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.)

c) 23,2 % dla jednostki kogeneracji, o której mowa w art. 91 ust. 1 pkt 2 ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.).

Natomiast zgodnie z art. 9a ust. 12 pkt 2 ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.), powyższy zakres określa minimalny udział ilościowy sumy energii elektrycznej wynikającej z uzyskanych i umorzonych świadectw pochodzenia z kogeneracji lub z uiszczonej opłaty zastępczej, odniesiony do całkowitej sprzedaży energii elektrycznej odbiorcom końcowym niebędącym odbiorcami przemysłowymi o których mowa w art. 9a ust. 2 pkt 1 ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.).

W myśl art. 56 ust. 1 pkt 1a ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.) karze pieniężnej podlega ten, kto m.in. nie przestrzega obowiązku uzyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi URE świadectwa pochodzenia z kogeneracji albo nie uiszcza opłaty zastępczej.

W pierwszej kolejności należy wskazać, iż Przedsiębiorca posiadał koncesję na obrót energią elektryczną na okres od dnia 10 października 2007 r. do dnia 31 grudnia 2030 r., udzieloną decyzją Prezesa URE z dnia 4 października 2007 r., znak: (...). Jak ustalono, w dniu 30 września 2019 r. doszło do połączenia (...) Sp. z o.o. (spółka przejmowana) oraz (...) Sp. z o.o. (spółka przejmująca) na mocy art. 494 § 1 ustawy K.s.h. Należy przez to rozumieć, że (...) Sp. z o.o. wszedł we wszystkie prawa i obowiązki (...) Sp. z o.o., co swoimi skutkami obejmuje sferę cywilnoprawną, administracyjnoprawną i korporacyjną.

Przedsiębiorca wskazał, iż w ramach prowadzonej przez Spółkę działalności koncesjonowanej, Spółka dokonała w 2015 r. sprzedaży energii elektrycznej na rzecz odbiorców końcowych w ilości 751 565,322 MWh, a w okresie od dnia 4 kwietnia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. w ilości 553 110,456 MWh.

Niewątpliwie zatem, Spółka podlegała dyspozycji art. 9a ust. 1 ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.). Właściwie przyjął Pozwany, iż za okres od dnia 4 kwietnia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. Przedsiębiorca był zobowiązany do:

- a) uzyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi URE świadectwa pochodzenia z kogeneracji, o którym mowa w art. 91 ust. 1 pkt 1 ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.) w ilości 27 102,412 MWh lub do uiszczenia opłaty zastępczej w wysokości 3 296 466,41 zł (27 102,412 MWh x 121,63 zł/MWh),
- b) uzyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi URE świadectwa pochodzenia z kogeneracji, o którym mowa w art. 91 ust. 1 pkt 1a ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.) w ilości 7 190,436 MWh lub do uiszczenia opłaty zastępczej w wysokości 454 866,98 zł (7190,436 MWh x 63,26 zł/MWh),
- c) uzyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi URE świadectwa pochodzenia z kogeneracji, o którym mowa w art. 91 ust. 1 pkt 2 ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.) w ilości 128 321,626 MWh lub do uiszczenia opłaty zastępczej w wysokości 1 411 537,88 zł (128 321,626 MWh x 11,00 zł/MWh).

Przedsiębiorca do dnia 30 czerwca 2016 r. przedstawił do umorzenia Prezesowi URE świadectwa pochodzenia kogeneracji dla jednostki kogeneracji, o której mowa w art. 91 ust. 1 pkt 1 ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.) w ilości 10 000,000 MWh.

Przedsiębiorca do dnia 30 czerwca 2016 r. - celem realizacji przedmiotowego obowiązku za okres od dnia 4 kwietnia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. - uiszczył opłatę zastępczą w wysokości 3 129 543,65 zł czym:

a) 1 558 498,46 zł uiszcł celem realizacji przedmiotowego obowiązku (za kwietnia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r.) w odniesieniu do jednostki kogeneracji o której mowa w art. 91 ust. 1 pkt 1 ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.), co odpowiada 12 813,438 MWh energii elektrycznej,

b) 382 884,06 zł uiszcł celem realizacji przedmiotowego obowiązku (za okres od dnia 4 kwietnia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r.) w odniesieniu do jednostki kogeneracji, o której mowa w art. 91 ust. 1 pkt 1a ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.), co odpowiada 6 052,546 MWh energii elektrycznej,

c) 1 188 161,13 zł uiszcł celem realizacji przedmiotowego obowiązku (za okres od dnia 4 kwietnia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r.) w odniesieniu do jednostki kogeneracji, o której mowa w art. 91 ust. 1 pkt 2 ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.), co odpowiada 108 014,648 MWh energii elektrycznej.

Uiszczono przez Przedsiębiorcę kwoty w wysokości 817 027,68 zł oraz 9 491,00 zł zostały wpłacone na konto (...) w dniu 22 sierpnia 2016 r., a więc po terminie umożliwiającym zaliczenie ich na poczet realizacji obowiązku wynikającego z art. 9a ust. 1 ustawy - Prawo energetyczne za okres od dnia 4 kwietnia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r.

Wobec tego, uzasadnione było stwierdzenie Prezesa URE, iż brakująca ilość energii elektrycznej niezbędnej do realizacji przedmiotowego obowiązku za okres od dnia 4 kwietnia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. w przypadku jednostki kogeneracji wymienionej w:

a) art. 91 ust. 1 pkt 1 ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.) - wynosi 4 288,974 MWh co odpowiada kwocie 521 667,95 zł,

b) art. 91 ust. 1 pkt 1a ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.) - wynosi 1 137,890 MWh co odpowiada kwocie 71 982,92 zł,

c) art. 91 ust. 1 pkt 2 ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.) - wynosi 20 306,978 MWh co odpowiada kwocie 223 376,76 zł.

Prawidłowe jest wobec tego stwierdzenie, iż łączna kwota brakującej opłaty zastępczej wyniosła **817 027,63 zł**.

Odnosząc się do zarzutów sformułowanych w odwołaniu Spółki, należy wskazać, iż zasadniczo strona powodowa nie kwestionowała ustaleń faktycznych poczynionych w sprawie. Osłą sporu było natomiast ustalenie czy uiszczenie opłaty zastępczej po terminie może zostać uznane przez Prezesa URE za realizację omawianego obowiązku oraz stanowić podstawę do odstąpienia od wymierzenia Spółce kary pieniężnej. Powód kwestionował przede wszystkim dokonana przez organ ocenę przesłanek wpływających na wymiar kary pieniężnej.

Zdaniem Sądu, nie zasługiwała na uwzględnienie argumentacja Powoda, który podnosił, iż w przedmiotowej sprawie zachodzą przesłanki uzasadniające odstąpienie od wymierzenia kary. Przemawiała za tym przede wszystkim okoliczność, iż termin na uiszczenie opłaty zastępczej został naruszony w niewielkim wymiarze i opłata ostatecznie została uiszczona.

Sąd podzielił stanowisko Pozwanego, który podkreślił, że zgodnie z wolą ustawodawcy, nieprzekraczalnym terminem uiszczenia wymaganej przepisami opłaty zastępczej jest dzień 30 czerwca każdego roku, za poprzedni rok kalendarzowy. Trzeba również podkreślić, iż w tutejszym Sądzie utrwalone jest stanowisko, iż wykonanie obowiązku po terminie jest niewykonaniem tego obowiązku (wyrok SOKiK z 3 lipca 2014 r., sygn. akt XVII AmE 52/13). Sąd Apelacyjny w Warszawie, w uzasadnieniu wyroku z 30 kwietnia 2014 r., w sprawie toczącej się pod sygn. akt VI ACa 927/13, słusznie wskazał, iż „art. 9a ust. 5 ustawy – Prawo energetyczne jednoznacznie określa termin wniesienia opłaty zastępczej do dnia 31 marca [w niniejszej sprawie – 30 czerwca, przypis własny] każdego roku za poprzedni rok kalendarzowy zaś ustawa nie przewiduje możliwości przywrócenia terminu.

Przepis art. 56 ust. 6a ustawy Prawo energetyczne stanowi, że Prezes URE może odstąpić od wymierzenia kary, jeśli stopień szkodliwości czynu jest znikomy a podmiot zaprzestał naruszania prawa lub zrealizował obowiązek. Sąd stwierdził, że okoliczności sprawy nie uzasadniają zastosowania ww. przepisu, nie zostały bowiem spełnione przesłanki umożliwiające odstąpienie od wymierzenia kary pieniężnej. Warunkiem jego zastosowania jest zaistnienie łącznie obu przesłanek w nim wymienionych. Ostatecznie - po terminie określonym w ustawie, powód uiścił należną opłatę, jednakże nie można uznać, że stopień szkodliwości czynu jest znikomy. Istotne znaczenie ma tu fakt, że Powód wykonuje działalność koncesjonowaną, a więc taką, która ze względu na swój szczególny charakter jest reglamentowana przez państwo. Uznanie więc, że niewywiązywanie się z obowiązków związanych nieodłącznie z tą działalnością stanowi mało ważne naruszenie prawa, stałoby w sprzeczności z celem tej regulacji.

Warto w tym miejscu dodać, że Powód – jako podmiot profesjonalny powinien wykazywać się szczególną starannością w zakresie realizacji nałożonych na niego obowiązków. Niewątpliwie, przesądza to o wyższym niż znikomy stopniu społecznej szkodliwości, co z kolei wyklucza możliwość odstąpienia od kary na tej podstawie.

Nawiązując tym samym do kompetencji Prezesa URE do odstąpienia od wymierzenia kary pieniężnej w myśl art. 56 ust. 6a ustawy p.e., Sąd orzekający w niniejszym składzie w pełni podziela i przyjmuje za swój pogląd Sądu Najwyższego, który w uzasadnieniu wyroku z 27 listopada 2019 r. w sprawie toczącej się pod sygn. akt I NSK 95/18 wskazał, że to Prezes URE kształtuje politykę wymiaru kar wobec przedsiębiorców popełniających delikty administracyjne określone w ustawie - Prawo energetyczne. W pewnych przypadkach sąd może co prawda zastosować art. 56 ust. 6a p.e., jednakże w pierwszym Powód powinien wykazać, że Pozwany przekroczył zasady uznania administracyjnego oraz że stopień szkodliwości czynu był znikomy, a przedsiębiorca zaprzestał naruszenia prawa lub zrealizował obowiązek. Sąd Najwyższy trafnie wskazywał, że artykuł 56 ust. 6a p.e. należy interpretować z uwzględnieniem zasady sprawności i rzetelności działania instytucji publicznych, a także zasady równowagi i podziału władzy. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki dysponuje więc pewnym luzem decyzyjnym przy interpretacji przesłanki znikomości szkodliwości społecznej czynu, a w razie ziszczenia się wspomnianej przesłanki - uznaniem administracyjnym przy wyborze wariantu rozstrzygnięcia: odstąpienia od kary pieniężnej bądź nieodstąpienia od tej kary. (Wyrok SN z 27.11.2019 r., I NSK 95/18, LEX nr 2817533)

Kolejny zarzut dotyczył naruszenia przez Pozwanego przepisów postępowania administracyjnego, tj. art. 7, art. 77 § 1 k.p.a. i art. 107 § 3 k.p.a. Zgodnie z utrwalonym w orzecznictwie i doktrynie stanowiskiem, tego typu zarzuty są nieskuteczne przez Sądem Ochrony Konkurencji i Konsumentów, ponieważ Sąd ten nie może ograniczyć sprawy wynikającej z odwołania od decyzji Prezesa Urzędu tylko do funkcji sprawdzającej prawidłowość postępowania administracyjnego, które poprzedza postępowania sądowe. Celem postępowania nie jest przeprowadzenie kontroli postępowania administracyjnego, ale merytoryczne rozstrzygnięcie sprawy, której przedmiotem jest spór między stronami powstający dopiero po wydaniu decyzji przez Prezesa Urzędu. Postępowanie sądowe przed Sądem Ochrony Konkurencji i Konsumentów jest postępowaniem kontradiktoryjnym, w którym uwzględnia się materiał dowodowy zebrany w postępowaniu administracyjnym, co nie pozbawia jednak stron możliwości zgłoszenia nowych twierdzeń faktycznych i nowych dowodów, według zasad obowiązujących w postępowaniu odrębnym w sprawach gospodarczych. Sąd antymonopolowy jest sądem cywilnym i prowadzi sprawę cywilną, wszczętą w wyniku wniesienia odwołania od decyzji Prezesa Urzędu, w tym wypadku Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, według reguł kontradiktoryjnego postępowania cywilnego, a nie sądem legalności decyzji administracyjnej, jak to czynią sądy administracyjne w postępowaniu sądowo-administracyjnym. Tylko takie odczytanie relacji pomiędzy postępowaniem administracyjnym i postępowaniem sądowym może uzasadniać dokonany przez racjonalnego ustawodawcę wybór między drogą postępowania cywilnego i drogą postępowania sądowo-administracyjnego dla wyjaśnienia istoty sprawy (por. np.: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 1991 r., sygn. akt III CRN 120/91; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 października 1998 r., sygn. akt I CKN 265/98; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 sierpnia 1999 r., sygn. akt I CKN 351/99; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 stycznia 2001 r., sygn. akt I CKN 1036/98; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2005 r., sygn. akt III SZP 2/05). Jednakże, nawet gdyby przyjąć, że w postępowaniu administracyjnym doszło do uchybień proceduralnych, to zarzuty w tym zakresie nie mogą być skuteczne, o ile uchybienia te mogą być sanowane w toku postępowania sądowego mającego na celu merytoryczne rozstrzygnięcie

sporu, bowiem tutejszy Sąd zobowiązany jest do wszechstronnego zbadania wszystkich istotnych okoliczności sprawy, przy uwzględnieniu zasad rozkładu ciężaru dowodu i obowiązku stron w postępowaniu dowodowym.

Sąd nie dopatrył się również naruszenia art. 2 i 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Organ wszechstronnie rozpatrzył zebrany materiał dowodowy i dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych, zaś nałożona na Powoda kara pieniężna znajduje oparcie w przepisach prawa. W niniejszej sprawie nie doszło do uchybień proceduralnych, które skutkować mogłyby uchyleniem lub zmianą zaskarżonej decyzji.

W ocenie Sądu, kara nałożona na Przedsiębiorcę została określona w odpowiedniej wysokości. Zgodnie z art. 56 ust 2a ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.) minimalna wysokość kary pieniężnej, wymierzonej w przypadku nieprzestrzegania obowiązku, o którym mowa w art. 9a ust. 1 tej ustawy (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.), nie może być niższa niż kwota obliczona według obowiązującego wzoru, zgodnie z którym kwotę nie uiszczoney opłaty zastępczej należy pomnożyć przez współczynnik 1,3. Wysokość kary pieniężnej nie może przekroczyć 15 % przychodu ukaranego przedsiębiorcy, osiągniętego w poprzednim roku podatkowym, a jeżeli kara pieniężna związana jest z działalnością prowadzoną na podstawie koncesji, wysokość kary nie może przekroczyć 15 % przychodu ukaranego przedsiębiorcy, wynikającego z działalności koncesjonowanej, osiągniętego w poprzednim roku podatkowym (art. 56 ust. 3 ustawy P.e.). Zgodnie zaś z art. 56 ust. 6 ustawy - Prawo energetyczne, Prezes URE ustalając wysokość kary pieniężnej uwzględnia stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia oraz dotychczasowe zachowanie podmiotu i jego możliwości finansowe.

Jak ustalono, Powód nie uiścił opłaty zastępcza wynoszącej łącznie 817 027,63 zł, zatem uwzględniając dyspozycję art. 56 ust 2a ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.) minimalna wysokość kary pieniężnej nie może być niższa od 1 062 135,92 zł. Prezes URE słusznie zwrócił uwagę na fakt, iż Spółka nie była karana za brak realizacji obowiązku kogeneracyjnego, co uzasadniało nałożenie kary w minimalnej wysokości, tj. w wysokości 1 062 135,92 zł co stanowi (...) % przychodu osiągniętego w 2020 r. z działalności koncesjonowanej ((...) zł).

W ocenie Sądu, istotnym jest, iż wysokość kary gwarantuje osiągnięcie jej prewencyjnych i represyjnych celów. Stanowi realną dolegliwość dla podmiotu, mając zaś na uwadze dalsze działania powoda, zadziałała prewencyjnie dla zapobieżenia powtarzaniu się nagannego zachowania w przyszłości.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów oddalił wniesione przez powoda odwołanie na podstawie art. 479⁵³ § 1 k.p.c.

O kosztach postępowania rozstrzygnięto, zgodnie z wyrażoną w art. 98 § 1 k.p.c., zasadą odpowiedzialności za wynik procesu przyjmując, że Powód - jako przegrywający sprawę – zobowiązany jest do zwrotu pozwanemu kosztów procesu, na które złożyło wynagrodzenie pełnomocnika procesowego w wysokości 720 zł, ustalonej na podstawie § 14 ust. 2 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

SSO Maciej Kruszyński